Lo Somatent

DIARI REGIONALISTA Y D' AVISOS Y NOTICIAS

Any XII | Reus. Dijous 2 de Setembre de 1897 | Núm. 3.357

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes. . . . . Ptas.
n provincias trimestre. . . . . » 3'50
Extranger y Ultramar . . . . » 7
Anuncis, á preus convencionals.

Administració y Redacció
PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (PORXOS)

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d' aquest diari y en las principals llibrerías d' aquesta ciutat y de fora.
En Barcelona, litografía Mallofré, carrer Junquera, 6.
No 's retornan los originals encara que no 's publiquin.

Farmacia Serra La que paga més contribució de la provincia
ÚNICA FARMACIA OBERTA TOTA LA NIT
Arrabal Santa Anna, número 80, prop á la plassa de Catalunya

MALALTS DELS ULLS

Lo **DOCTOR BIADA**, *oculista del Hospital del S. C. de Barcelona, exquefe de clínica y ab titol de las universitats de Berlin y Wurzbourg, ex-ajudant dels Drs. Wecker y Landolt de Paris.*
Reb en CONSULTA á Reus, tots los diumenges y dilluns de 9 á 12 y de 4 á 5. Arrabal alt de Jesús, 38, sobre 'l Correu.
Los demés dias à Barcelona, Claris, 44, cantonada á la Gran Via, de 11 à una y de 4 á 5.

SECCIÓ DOCTRINAL

Cartas íntimas

IV

(De Fransa á Espanya)

Las vessants del Pirineu francés, d' un mar al altre son al istiu un paradís, perque 'ls seus habitants han sapigut traure tal profit dels atractius de la naturalesa d' aquellas serras, que han poblat aquells sitis d' hermosos establiments termals, comunicats per ben entretingudas carreteras y dels cuals ja 's descobreixen deliciosos panoramas, ja 's disfruta de las frescals boscuries; ja s' aprofita de la benignitat del clima de las valls. Allí 's veu correr l' abundancia y 'l benestar puig los *turistas* de tota mena, mes que 'ls verdaders malalts hi estiuejan, deixanti una reguera de *lluisos*. Tot mostra aquell estil francés, lleuger, alegre y atrayent; los pobles, com los establiments d' aiguas, tenen preciosos passeigs y parcs, y la terra tota es troba convertida en deliciosos jardins. Aixís es que si de la levítica y moderníssima Lourdes, ab sas pelegrinacions aparatosas y sa riquíssima iglesia; ab sos hotels, cuals amos son tots mes ó menos parents de la *Bernardette* y son firal contínuo d' objectes mes ó menos relacionats ab lo culto, passém per lo costat de la *Gave* de Ossau, las mes deliciosas valls atreuen nostras miradas y 'ls mes richs castells y hotels y *villas* modernas s' aixecan arreu fins á Pau, lo poble *coquet*, tranquil, aristocrátich y perfumat. La capital del antich Bearnés es un una vila de las de luxo, de repós y de gent rica; de fondas suntuosíssimas, de plassas maravillosas, de carrers nets y bonichs, de passeigs deliciosos, de boscos espessos y de jardins florits. Rival de Niza, es lloch que buscan los malalts pera passarhi l' hivern, en una temperatura privilegiada, sempre igual.

La massa de son castell, primorosament conservat, vos convida á una visita. Je no puch resistir la tentació de contàrvosen una anécdota de dit castell perque guarda tot lo sabor del temps y 'ns mostra la fesomía d' aqrells bons petits reyalmes cuan se governaven á si mateixos. En cuant á sa descripció, se troba en totas las guias y jo 'n prescindeixo.

En lo cuarto que 'l *cicerone* vos diu que hi nasqué Henrich IV, l' últim rey de Bearnés, que pera serho de Fransa, digué aquella célebre frase de *«Paris bien vaut une messe»*, hi ha un brés fet d' una *closca* de tortuga; *Favin*, diu lo *cicerone*. conta que 'l rey de Navarra havía promés á sa nora, ensenyarli son testament y donarli una cadena d' or que fes cinc toms al voltant del seu coll, si ella cantava una cansó bearnesa mentres parís, perque aixís son fill no nasqués raro y frenétich. Efectivament, la valenta partera cantá una especie de goigs, que deyan aixís:

Nouste Done deü cap deü poun,
Adyudatz me a d' aquest'hore,
Pregatz aü Diü deü ceü
Que m' volhe bié delioura leü;
Que mon frut sortie deffore;
D' ung maynat que m' hassie lou doun;
Tot entro haüt deüs mounts l' implore.
Noustre Done deü cap deü poun,
Adyudatz me a d' aquest'hore.

Lo bon rey cumplí lo promés, dientli á sa nora «Vet-aquí lo qu' es vostre, ma filla, mes lo noy es meu» y se l' emportà aixís que fou nascut, sense que hagués cridat ni plorat. Lo primer que feu lo rey ab l' infant, fou ferli xuclar una cabessa d' ails y ferli beure un trago de ví, dient aixís ensemps als seus *gentils homes*: «Aquest sí que será un verdader bearnés.»

Escoltantho, pensava, jo; ara no hi falta més que música d' Hoffeabach.

Deixém á la vila y al castell puig lo panorama dels Pirineus, que d' aquí 's divisa nos convida á empendre lo camí de lá montanya, atravessant una bona part d' aquest país, que en altre temps tants llassos d' unió tingué ab la Navarra espanyola y cuals rassas, naturalesa y clima son tan semblants en las dos vessants de la Cordillera, que sols los temps y la voluntat dels homes han pogut separarlas, encara que Deu las conservi sempre consemblants.

Els briosos cavalls arlesians enganxats en la *jardinera* fan sonar alegrament los picarols, l' aygua corre à l' una y la altre bande del camí; de poch en poch hermosos parcs y ricas *villas* se descobreixen arreu amagadas com nius d' amor y de delicias; allá lluny havém atravesat l' artístich pont y la silueta del palau Henrich IV. y de Margarita de Navarra se destaca en la movimentada plana, que aném deixant, fent brillar lo sol aquell hermós color de pedra de las finas torres y agullas, del mes pur renaixement, entre mitj dels espessos arbres de son Parc. La carretera atravessa los pobles que tots respiran festa y va pujant montanya amunt, mostranse sempre lo panorama dels Pirineus, grans, esplendits, allá devant, entre 'l cel y las boscuries.

Aixís atravessem Lameule, Jan Rebenac, etc. etc. fins à Sevignac à la entrada de la vall d' Ossau. Ja dins las montanyas, nos deturém en Aiguas-calentas y Aiguas-bonas, plenas de banyistas desenfenyats, que passejan per aquells hermosos voltants. Are lo camí es deliciós: á la dreta y ápic en la roca hi passa fondo barranc, que seguirem fins á la carena de la montanya. La carretera es atrevida, tallada en la roca viva y pera construirla tingueren que baixarhi ab cordas als treballadors. En aquell barranch ó *gave*, las ayguas hi sáltan y 's fan espuma y bromera entre els abatuts abets y las pedras despresas. Los boscos á un costat y altre, intensament verts y espessos, sols clarejan en los turons, coberts de ricas pasturas.

Arribant á Gabás lo país ja denota l' alta montanya; la carretera puja sempre pel costat del remorós torrent pero las boscuries son ja mes magres y raquuíticas, som al temps en que 'ls pastors passan á fer esquilar las ovellas y en los prats richs y estensissims capassos pera 60 mil caps, pasturan lliures tot l' istiu, los bestiars dels vehins pobles, bestiars de cavalls, mulas y bous.

En fí, arribém al peu del Pic del mitjdia d' Ossau. Las suaus plamuries están cobertas d' altas herbas, d' un vert fresc y tendre que l' oreig rissa; aquí y allá las flors pirinaicas delicadas y finas se gronxan al vent. Un suau reguerol d' aigua, que 's converteix mes tart en torrentada hi corre pur y cristallí, reflexant aquell blavíssim cel. Tot al voltáu, los negres pins forman com un mur á aquest deleitós siti y espessos y lluents escalan la montanya, desafiant la tempestat y 'ls frets: com un exércit qae entra en batalla las primeras filas, que reben la sotregada, s' aclareixen perqué 'ls llamps y 'ls rocs los tronchan y axafan.

De sopte, majestuosa, imposant, grís y dentelluda s' adressa la montanya, nua ja de bosc y d' herba.

Es la última massa granítica dels Pirineus que 's mira á l' Atlántich y que sola, despresa de las demés, aixeca als núvols duas finas agullas, que son mars de neus perpétuas: es tan esquerpa, que en sos flancs no s' hi aguanta la molsa y han passat siglés y mes sigles sense que ningú s' atrevís á escalarla fins á son *glacier* de las Neus. Avuy, cal tiudrer lo peu ben avesat y 'l pit ben enfora pera riscarse á ferne l' ascensió, puig los avencs y las timbas, amagadas entre lo gel, poden servir de tomba á l' atrevit.

Prop del riuet me l' he mirat bona estona: son grandiós aspecte fa recordar las edats primitivas de la terra y las escenas idílicas dels montanyesos y pastors, com també los atrevits combats dels valents contrabandistas, que coneixen pam á pam aquestos senderons. Aquell colós, fustiguejat per los vents y 'ls llamps, trevallat per las neus y l' aigua, arrenca las rocas de sos pics, grans com á catedrals, que rodolan montanya avall, sembrantne 'l bosch y las valls vehinas; mentres que dalt al cim, ab contacte ab la nuvolada y blanc de las perpétuas neus, té quelcóm de sagrat y misteriós, com si 's pressentís, al mirarlo, la seva estensa influencia per aquellas serraladas. Quan se trepitjan aquestas alturas, lo pensament se concentra y semblá que l' home 's troba mes aprop de Deu. No envá, en los passatjes bíblichs, se diu que aquells profetas, pera parlar ab la Divinitat escalavan la montanya y en los cimals, que la boira acariciava sentían la seva veu potent.

Empró, si deixant la montanya gireu la vista á la vall, lo conjunt d' una y altre es rialler, alegre y pintoresch, unicament al cor aquesta pau que se sent devant de la inmensitat de la naturalesa y ab intim contacte ab ella. Ho fa lo color del cel, d' aquet cel de la nostre terra que té tots los richs colorits de l' arc iris, des de 'l blau mes palit, fins al taronja mes intens, es lo tó rosat del sol que juga ab l' herba, ab los boscos, ab las pedras y ab la neu: es lo grandiós contrast de la montanya altisima y 'l rialler prat; de la soletat y 'l silensi del desert siti y 'l corre de l' aygua, brillant con una cinta de plata; de la negror del bosch; de la fragancia y frescor del aire; d' aquest conjunt d' armonias y d' aquesta diversitat de colors, horizons y penoramas.

Res mes deliciós que aquestos prats grassos y humits situats als peus del Pich del mitj dia d' Ossau. ¡Que bó deu ferhi passant'hi alguns dias junt ab los pastors, contemplant las nits estrelladas y 'ls llevants

y postas de sol; en aquella quietut y en aquella frescor, rebent la tranquillitat de l'esperit que's desprent de las emananacions de vida de aquella sublime naturalesa!

De sopte, un marge baix, de pedras negrosas, se veu allargar en la espléndida catifa d' herba y flors, com una serp que s' arrastrés entre aquells turrons desiguals, la carretera ja fa temps s' es acabada; lo matxo de fins terbellons ha reemplassat á la jardinera elegre: lo camí está casi esborrat, pero así y allá d' aqueix marje la terra es igual; l' herba s' hi cria tan ufana á l' un costat com l' altre, las papellonas l' atravessan; arbres hi ha que 's nudreixen d' una y altre terra y sa copa dona igualment sombra á una y altre banda. Aquell marge es la frontera, ja som á Espanya; ja entrém al antich regne d' Aragó.

Molts anys arrera, al entrar per altre banda dels Pirineus, per la frontera de Catalunya sentí una gran alegria; era molt jove y no tenia mes que un desitj, arribar á casa. Avuy al passarla per aquest indret ja no la sento igual. Reflexiono tan sols l' estat d' impotencia y las tribulacions en que 's troba la Nació: reflexiono la miseria que hi regna arreu y l' abundó que deixo endarrere: reflexiono y penso que avuy l' estimo mès la Pátria, tan sols perque 's la meva, y pot ser també perque es tan pobre y tan desgraciada; perque recordo son passat gloriós y somío en un pervindre millor, per ella la terra, los homes, lo cel, tot es igual á l' un y á l' altre costat; quan es estable sembla igual; y aquesta montanya altíssima, que 's pert en lo cel blau, proteigeix ab son atlética abrassada á las generacions dels dos pobles: Aquest manantial de neus que fa brollar las fonts aquí y allí; aquestos grassos prats ahont se confonen los bestiars y 'ls pastors de Fransa y d' Espanya no son diferents, nó, son los mateixos, com son també los mateixos los pobles d' aquí 'l voltant. Empró de cara á Fransa penso que hi ha Europa: de cara á Espanya penso que s' acaba 'l Continent y comensa l' Africa.

¡Y aquellas fronteras de l' estret també s' assemblan, com aquestas, á l' un costat y á l' altre!

ANTONI PASCUAL CUGAT.

ARTS Y LLETRAS

Sanch del poble [1]

CATALUNYA.

Lluminarias del trench d' auba
al colgarse 'l sol retrau.....
¡Qué alegría feyan unas!
¡Qué tristor las altres fan!.....

Clarejar de la infantesa
té la vida al ponentar:
l' esperit frisós vol veure
lo que l' auba acaroná,

Y s' aboca la memoria
enternida y febrejant,
y esbatega l' anyoransa
de celistias matinals.

Sol de vida va colgantsem,
y á la tebia claretat
que derrama, veig reviure
mos primers racorts d' infant.

Llunya vall de pagesía
m' esclareix lo cap-al-tart;
mes.... als ulls fa venir llágrimas
la visió d' aqueixa vall.

Els pagesos hi eran pobres,
pró menjavan trevallant:
pá moresch duyan als llabis
á mancansas de pá blanch.

Si 's planyían de grans penas,
se 'n sabían conortar
senyant pá ab la ganiveta
que l' any vuyt los desfermá.

Al flameig de la llar viva,
los rosaris á las mans,
«¡alabat sia Deu!» era
lo respost del seu penar.

¿Y es assí hont ma edat primera
malaltussa hi va trobar
rojor fresca per las galtas,
per las venas bona sanch?

¿Es assí hont la pagesía
vaig apendre d' estimar
escoltant rahons y ditas,
saborint costums y cants?

Es assí hont la llevor dolsa
de la Patria 'm germiná
cor-endins, y va arrelársemhi
per amor y dignitat?

Sol-ponent que, ans d' enfonzarte
dins la nit celistias fas
de trench d' auba y aclareixes
lo tercer dels primers anys.

¡Cuyta, sol, à aponentarte!
¡Cólgat, sol, aviat, aviat,
que fins gela 'l moll del ossos
lo que 'm vas iluminant!

Vells y pobres solitaris
pe 'l dolor aclaparats,
front caigut, ullada sópita,
cap y brassos tremolant:

Més que vius semblan cadavres
per la fossa retornats
que vaguejan per llars mortas
y ravolts agonitzants.

Mala lley desentranyada
al jovent se n' emportá
y tot sembla empedrahirse
d' estranyó y de feredat.

¡Guerra, guerra malehida,
n' has malmés de bona sanch
per rescat d' honra sens honra
mal venuda pels encants!

Mala lley desentrenyada,
¿fins y à quán perdurarás
per delmar amors dels pobres,
per dragálshi fills y pá?

¿Fins y á quán, pares y mares,
vos será crím l' engendrar
y més crím la santa ditxa
de mirarvos als fills grans?.....

Vil tribut de sanch del poble,
lladre odiós de camí-ral,
¡al infern torna per sempre!
¡del infern no tornis may!

JOAQUÍM RIERA Y BERTRAN.

(1) Premiada ab 1r objecte artístich costejat per la Societat organisadora en lo Certamen de la «Lliga de Contribuyents».

CRÓNICA REGIONAL

OBSERVACIONS METEOROLÓGICAS
del dia 1 de Setembre de 1897

FACILITADAS PER D. RAMON GISPERT

HORAS d'observació	BARÓMETRE aneroide	GRAU d' humitat	PLUJA en 24 horas	AYGUA evap. en 24 h.	ESTAT del cel	OBSER particular
9 m.	757	72		6·	Ras	
3 t.	757	70				

HORAS d' observació	TEMPERATURAS Maxima		Minim.	Term. tipo	VENTS direccio	NUVOLS classe	can
9 m.	Sol.	45	20	27	S.	Cir rus	0'3
3 t.	Sombra	35		32	S.		0·3

De cada dia se va apujant lo preu del pà, y aquesta puja se nota mes en nostra ciutat que s' ha vengut á preus ben elevats. Al mateix temps es mes trista aqueixa puja d' un element tant indispensable quan nostras classes jornaleras se troban atravessant una tremenda crisis que 'ls está portant á las portas de la miseria.

Seria convenient que 's busqués ab interés la manera de poguer proporcionar lo pá á un preu regular encare que sigués pastant las farinas dels blats del país, puig á moltas familias quins ingressos son limitadíssims, se 'ls fá impossible pagar dinou y vint rals per arroba.

—

Ademés del conflicte del pá de que 'ns ocupém en lo precedent solt, ve á agravar la situació de nostra ciutat lo ja vell conflícte de l' aygua. Degut als molts dias calurosos en extrém que han seguit al de l' escassa pluja que caygué, torna á notarse la falta d' aygua en las fonts, y fa llástima veure las rengleras de donas que s' estant esperant enfront las avaras canellas.

Segons se veu aquesta cuestió de l' aygua va eternisantse sense que ningú s' emprengui res serio en sentit de dotar á la ciutat d' un caudal d' aygua suficient que á més del consúm domestich, permetés establir aquí novas industrias que procuressin lo pá à las classes treballadoras que tant apretadas se troban per la falta de treball.

—

Aquets dias celebra sa Festa Major la important vila de Vilafranca. Avuy deu tenir lloch la repartició de premis del «Centre Agricola del Panadés». Se donarán premis á la virtut y al treball, y com cada any s' afavorirán á moltas familias en recompensa á sos fatichs, á sa constancia y à sas virtuts.

—

S' ha resolt per real ordre que 'ls jutjes municipals expedeixin gratis, y en paper d' ofici, las certificacions de defunció dels individuos de la classe de tropa que 'ls hi sian demanadas per los gefes dels cossos militars.

—

Trobantse próxim á acabar lo plasso d' un any concedit per la lley de 30 Agost de 1896 als deutors de la Hisenda per contribució territorial pera que puguin tornar á incautarse de las fincas que en pago de dita contribució han sigut adjudicadas al Estat invita novament á solicitar del delegat d' Hisenda lo retracte de ditas fincas avans del 31 del corrent mes, mediant l' abono de la cantitat per la que hagin sigut adjudicadás las fincas, mes l' import de tots los recibos següents y sos recárrechs fins lo cuart trimestre del 96-97 inclusiu que no s' acompanyin á las solicituts.

Interí, la Administració procedirá á la incautació material de totas las fincas que 's trobin en aquell càs.

—

Hem tingut la satisfacció de rebre un exemplar de la obra titulada «Epítome de higiene para el navegante» que acaba de publicar nostre paysá l' ilustrat metje de la Armada D. Joan Rocamora Plana.

Com la obra es de gran trascendencia y 's mereix algo mes que una gacetilla, demá ens ocuparém de ella ab tota la extensió deguda.

—

Han arribat á Barcelona, procedents de Cuba, 49 individuos de tropa retornats per malalts ó ferits, 19 dels quals marxáren directament à sos domicilis.

Van passar al Sanatori provincial: Quirse Arboset, de Girona.—Narcís Carreras, de Lloret de Mar.—Sebastiá Hortensa, de Sant Pere Pescador (Girona).—Joan Boix, de Sant Pere Corcada (Girona).—Pere Moll y Mir, de Mahó.—Joan Badell, Pere Pomar, Miquel Sales, Miquel Estarellas, Jaume Salom, Joseph Suan, Antoni Bardara, Pere Quintana, Jaume Sancho y Simón Solivellas, de Mallorca.

Y al de la Creu Roja: Joseph Planas, Rafel Maymí, Narcís Boada y Domingo Baixeras, de Girona.—Pere Armengol y Joan Bonet, de Mallorca.—Pere Ciudá, de Barcelona.—Sebastiá Carbonell, de Sant Hipólit.—Joan Morro, Llorens Roldán, Arnaldo Tarrassa y Crescenci Bordoy, de Mallorca.—Antoni Pons, de Valencia.—Joseph Ferré, de La Llacuna, y Joan Aguilera, de la Pobla de Claramunt.

—

Aviat se publicará 'l programa de las Festas que aquest any celebrará la ciutat de Barcelona en honor de sa patrona la Verge de la Mercé.

Está ja acordat que en dit programa figurin la colocació de las primeras pedras dels monuments á Rius y Taulet y á Frederich Soler. Venrém quin s' acabará mes aviat y quin será mes digne de la personalitat á que se 'l dedica.

—

Ja s' han fet las provas dels poderosos focos de llum eléctrica que han de enllumenar lo carrer de Fernando de Barcelona. Nos sembla que ab aquesta millora aquella vistosa vía perdrà son característich aspecte.

—

Segons veyém en la prempsa de Barcelona, nostres amichs senyors Quer y Sanromá han entregat un nou drama á la empresa del Teatre Catalá.

Segons noticias particulars, en aquesta nova producció, sos autors entran en las corrents realistas y sociológicas del teatre modern, separantse per complert del carácter de «L' Hostal de la Coixa. Los hi desitjém un senyalat triomf, y que al istiu próxim poguèm aplaudir en nostre teatre sa nova obra dramática.

—

Durant la travesía del vapor «Montserrat» de la Habana à la Coruña han mort los seguents soldats:

Francisco Alvarez, Miquel García, Bruno Moreno, Anton Sanz, Angel Romero, Francisco Lacón, Joseph Lago, cabo Anton Fernández, Agapito Arellein, Juliá Escuret, Maximino Osorio, Manel García, Clement Alonso, Manel Candia, Lluís Rodriguez, Just Moral, sargento Joaquím Calvo, Pere Oñera, Cristófol Nicasio Sanz y Joseph Navarro.

—

Lo recaudat en lo dia d' ahir en la Administració de Consums per diferentas especies, puja la cantitat de pessetas 1060'75.

SECCIO OFICIAL

Alcaldía Constitucional de la ciutat de Reus

L' Excm. Ajuntament de ma Presidencia treu á pública subasta l' arrendament del arbitri sobre 'l pés públich de carros, per lo terme d' un any baix lo tipo de 1.100 pessetas pagaderas per mensualitats anticipadas y ab subjecció al plech de condicions que estará de manifest en la Secretaría Municipal, pera coneixement de las personas que desitjin interessarse en dita subasta.

L' acte de la subasta tindrá lloch en aquesta Casa Capitular lo dia 13 del actual á las 12 del matí baix la Presidencia del Tinent d' Alcalde ó persona delegada, per medi de plechs tancats lliurantse al més beneficiós postor si cubreix lo tipo senyalat y, si resultessin dos ó més proposicions iguals á la més beneficiosa s' admeterán entre 'ls licitadors que 's trobin en aquest cás, pujas orals per lo terme de deu minuts adjudicantse á l' acte al que ofereixi majors ventatjas.

Pera pendre part en la subasta, los que pretenguin licitar constituhirán en la caixa del Ajuntament, situada en la Depositaría Municipal lo cinch per cent de la cantitat avans expressada cual document acreditatiu, així com la cédula de vehinat deurán unirse al plech de proposició.

—

D. Francisco Piqué Hortoneda, Alcalde Constitucional de la ciutat de Reus.

Faig saber: Que rebudas en aquest Ajuntament las cédulas personals corresponents als individuos que en aquest Districte Municipal y durant l' actual exercici económich de 1897 á 1998 se troban subjectes al referit impost, queda, desde 'l d' avuy, oberta la cobransa al mateix cual cobransa se troba á cárrech del Recaudador Municipal designat al efecte per l' Ajuntament y tindrá efecte en lo local corresponent d' aquesta Casa Capitular durant tots los dias no festius y horas d' oficina, per terme de tres mesos que acaba en 30 de Novembre próxim que es lo plasso que la Instrucció del ram concedeix pera que 'ls contribuyents puguin provehirse voluntariament y sens cap recárrech dels expressats documents.

Reus 1 de Septembre de 1897.—L' Alcalde, Francisco Piqué.

—

Ferrocarril económich de Reus á Salou

Servey de trens que regirà desde 'l dia 1 de Setembre de 1897.

SORTIDAS DE REUS.—Matí: 4'10, 6'44, 9'06.—Tarde: 12'35, 2'32, 3'48, 6'20.

SORTIDAS DE SALOU.—Matí: 4'56, 7'32, 10'46.—Tarde: 1'57, 3'12, 5'10.—Nit: 7'25.

Las horas se regirán per lo meridiá de Madrid.

SECCIÓ RELIGIOSA

Sant d' avuy.—Sant Esteve.
Sant de demà.—Sant Sandali.

SECCIÓ COMERCIAL

J. Marsans Rof

Representant: JOAQUIM SOCIATS

CARRER SANTA ANNA, 26.—REUS

Ultima hora de la Bolsa de Barcelona á las 4 de la tarde d' ahir:

Interior	64·75	Filipinas	‘
Exterior	81'35	Aduanas	96'37
Amortisable	79 25	Cubas 1886	96 50
Fransas	‘	Cubas 1890	80‘
Norts	‘	Obs. 6 0/0 Fransa	93 50
Exterior París	62·12	Obs. 3 0/0 »	50·87
París	31·10	Londres	32·03

Se reben ordres de Bolsa pera Barcelona, Madrid y París.

Descompte de cupons, compra y venda al comptat y per compte agé de tota classe de valors, compra de monedas y bitllets de tots los paissos.

—

BOLSI DE REUS

Cotisacions realisadas en lo dia d' ahir à Barcelona facilitadas per lo corredor en aquesta ciutat D. Antoni Demestre.

Interior.	64 75	Fransas	‘
Exterior.	81 35	Cubas vellas.	96'16
Colonial.	'	Cubas novas	80‘
Norts.	21 35	Aduanas	96 37
Obligacions Al[illegible]	79·87	Obligs. 3 0/0 Fransas.	54‘
		Filipinas	‘

PARIS		GIROS	
Exterior.	62'69	Norts.	
París.	35'40	Londres	33 03

—

Cambis corrents en lo dia d' ahir en aquesta plassa facilitats per los corredors de comers D. Joan Vallés, D. Joan Llauradó Prats y D. Joan Vallés Vallduví.

Londres	90	d/f.	00'00	diner	8 d/v.	00'00
Paris	8	d/v.	00'00		Marsella	00'00

VALORS LOCALS	DINER	PAPER.	OPER.
ACCIONS	0/0	0/0	0/0
Gas Reusense.		850	o
Industrial Harinera.		600	o
Banch de Reus.		500	
Manufacturera de Algodon.		100	o
C.ª Reusense de Tranvias, privilegiadas al 5 per cent.		415	

—

Moviment del port de Tarragona

Entradas del dia 31

De Valencia y esc. en 2 dias, v. «Cervantes», de 297 ts., ab efectes, consignat á D. Joseph M.ª Ricomá.

De Cardiff en 10 dias, v. inglés «Granada», de 606 ts., ab carbó, consignat als Srs. Viuda y Nebot de Pau Ferrer y Mary.

De Marsella y Cette en 2 dias, v. francès «Foria», de 599 ts., ab bocoys buyts, consignat als Srs. Viuda y Eebot de P. Ferrer y Maay.

Despatxadas

Pera Barcelona, v. «Cervantes», ab efectes.

Pera Barcelona, v. «Berenguer el Grande», ab tránzit.

Pera Sant Carlos de la Rápita, pol. «Isidra», en lastre.

BARCOS A LA CARGA

Pera Bordeaux, Oporto, Helsingfors, Abo, Hangó, Borga, Lovisa, Kotha, Viborg, Fredriksham, Nistad, Raumó, Björneborg, Kristinestad, Vasa, Jakobstad, Gamla, Karleby, Uleaborg, San Petersburg y Reval, y pera Moskow, Warschau y Nischni Nowgorod, á flete corrido via San Petersburg, sortirá d' aquest port del 7 al 8 de Septembre próxim lo vapor rus «Ariadne» que despatxan los senyors Boada germans.

Pera Génova y Liorna, sortirà lo 31 del actual lo vapor «Sagunto», que despatxa don Anton Más y March.

ANUNCIS PARTICULARS

TRASLADO

—

La pasteleria y Confiteria

LA CONFIANZA

DE

C. XIPELL

S' ha traslladat desde la casa que ocupava en la plassa de Prim cantonada al Arrabal de Santa Anna, á la mateixa plassa de Prim número 7, á causa de las contínuas exigencias del amo de la casa en que estava instalada.

En lo nou local, se proposa continuar servint à sos parroquians y al públich en general ab l' esmero que te acreditada la casa «LA CONFIANZA».

REUS.—Plassa de Prim, 7.—REUS.

TELEGRAMAS

Madrid 1.

En los centres oficials no 's tenen noticias que confirmin la sortida de la expedició filibustera de que han telegrafiat.

—En lo Ministeri d' Hisenda s' ha rebut un telégrama del alcalde de Guardamar al ministre, suplicant que s' arrendin las salinas de Torrevieja.

S' ha rebut un altre telégrama del alcalde de Rafal, fent la mateixa súplica.

—Segons telégramas rebuts no 's presentaren ahir postors en 34 de las provincias en que s' obrí 'l concurs pera arrendar l' impost de cédulas.

Faltan datos de 6 provincias.

—Lo secretari del ministre d' Estat ha visitat al Embaixador de Russia conferenciant ab ell molt temps.

—Telegrafían de Valencia anunciant que ahir nit s' extravià un noy de pochs anys fill d' un oficial d' Administració militar.

Aquesta matinada los serenos que prestan servey en l' Ensanxe, trobaren á una horta lo cadavre del noy completament despullat presentant en lo cáp, coll y brassos grans feridas.

Al costat del cadavre s' hi ha trobat un ganivet brut de sanch.

Se creu que 's tracta d' un crim horrible.

—Lo general Blanco ha publicat una Memoria en la que s' exposa quant pensava dir en lo Senat en defensa de sa gestió en l' Arxipiélach filipí.

En dita Memoria hi figuran varis documents que 'l general presenta com justificants de sa conducta, y además sosté que ab los medis que s' enviaren al general Polavieja hauría acabat la insurrecció.

Diu que, deixant apart volgars anónims, no tinguè cap confidencia de que 's tractés d' un alsament y que aquest lo sorprengué, lo mateix que als frares.

Afirma que la conspiració fou tan amagada que á pesar de tenir los Recoletos 33 hisendas á Cavite, ignoren tot lo que 's tramava en aquella comarca ahont comptavan ab tantas influencias y propietats.

Lo general Blanco 's coudol en la citada Memoria dels atachs que li ha dirigit la prempsa y que considera injustificats.

—Mr. Faure ha sigut rebat á París ab grans manifestacions d' entussiasme.

Los carrers se trobavan molt concorreguts y alguns d' ells adornats.

Al passar la comitiva per devant de la iglesia de la Magdalena s' han sentit disparos.

Lo públich cregué en un principi que eran salvas, pero després s' ha sabut que havía estalat un petardo, segons se diu preparat contra Mr. Faure.

Han sigut detinguts dos subjectes, per creureséls cómplices ó autors del disparo.

—Sembla que 'l Gobern tenia noticias de que s' organisava una expedició filibustera á Cuba, havent transmés ordres á la Habana reiterant la vigilancia.

Lo quefe d' aquell Apostadero ha prés las corresponents midas pera capturar als expedicionaris.

París 31.

Un telegrama de Nova-York diu, que 'l departament de Marina ha disposat ab objecte d' apreciar la aptitut de la escuadra y sos tripulants pera la guerra una série de maniobras que 's realisarán en l' atlántich.

Pendrán part en ellas set acorassats y un monitor.

Al mateix temps s' ensajarán los sistemas de senyals per medi de cornetas.

Encarque no se sap certament en quina part de las costas americanas se verificarán las maniobras projectadas sembla lo mes probable que sia aprop de la Florida.

—Diuhen de Londres que las noticias que arriban sobre 'l desenrotllo de la insurrecció en la India inglesa están conformes en lo fondo, convenint en que la situació s' agrava en termes que la prempsa inglesa se veu precisada á consagrar la major atenció á aquest assumpto.

Los periódichs inglesos demanan que 's procedeixi enérgicament al castich dels rebeldes y lamentan la falta de previsió per no haver contingut lo moviment insurreccional avans de que adquirís forsa.

Los telegramas dels periódichs diuhen que 'ls afridis, además de ser amos del important pas de Kibus, dominan per complert altre pas inmellorable lo de Kotal.

Y si aquestas noticias son desagradables pera 'ls inglesos, ho son encara mes las que conté altre despaig, segons lo cual los rebeldes han reconcentrat grans forsas y últimament han contingut lo moviment d' avans de las tropas británicas al extrém d' haver rebut aquéstas una ordre pera retrocedir.

Mentras en aquesta regió s' opera ab líneas fixas per una y altra part, las tribus de Orafray aixecan partidas sueltas.

Aquestas partidas, además de sostindre en gran agitació al país, atacan y encenen los puestos aislats que ocupan los inglesos al Est y al Oest del Amana.

La rebelió en aquestas condicions adquireix forsas considerables y compte ab aussiliars en las grans poblacions y ab medis de propaganda.

Las autoritats tractan d' evitar tot lo que pogui ajudar als insurrectes, y á aquest efecte han encausat al editor del periódich indi «Maharan» per haver publicat articles sediciosos.

L' editor de dit periódich ha sigut condemnat á entranyament perpétuo, y l' impressor á set anys de presó correccional.

—La lliga de patriotas ha colocat al peu de la estátua de Extrasburgo una corona de flors ab una sugestiva inscripció alusiva als brindis de Mr. Faure y del Csar y á las paraulas «Lo dret y la equitat».

—A Dunquerque l' entussiasme del poble ha sigut delirant.

A París durant la nit última y à las primeras horas de la matinada d' avuy, ha regnat gran animació en los boulevars.

Lo decorat de la ciutat ofereix un aspecte vistosíssim.

Imp. de C. Ferrando.—Plassa de la Constitució.

GÜIA DEL PASSATJER

SXRVEY DE TRENS

SORTIDAS

De Reus á Barcelona

5'04 m. correo (Per Villanova y Vilafranca) 1.ª, 2.ª y ercera.
8'56 m. exprés, primera y segona dimars, dijous y dissaptes, (per Vilanova).
12'11 t. mercancias, segona y tercera.
1'57 t. correo (per Vilanova.)

De Barcelona á Reus

525 m. (per Vilafranca).
9'46 m (per Vilánova).
15'8 t. per id.
7'39 t. exprés (dimars, dijous y dissaptes.

De Reus á Mora

9'33 m.—1'04 t.—3'10 t.—7'19 y 9'57 nit.

De Mora á Reus

4'21 m.—8'00 m.—12'05 t.—6'04 t.—7'36 n.

De Reus á Tarragona

8'30 m.—9'47 m —2 t.—7'04 t.

De Tarragona á Reus

7'30 m.—12'25 t.—4'30 t.—8'20 n.

De Reus á Lleyda

8'10 m.—5'23 t.

De Lleyda á Reus

5'50 m.—3'50 t.

De Reus á Vimbodí

1'28 t. cotxes de 2.ª y 3.ª

De Vimbodí á Reus

9'53 m. cotxes de 2.ª y 3.ª.

De Tarragona á Valencia

9'30 m. y 11'30 n.

De Valencia á Taragona

11' m. y 6'30 t.

ADMINISTRACIÓ DE CORREUS-REUS

Horas d' arribada y sortidas de correos

ARRIBADAS

De Tarragona, 8'30 m.
De Barcelona (per Tarragona) 8'30 m.
De id. directe 10'30 t.
De id. id. 1'30 t
De id. ab la correspondencia extranjera (per Picamoixons y descendent de Lleyda) 7'30 t.
De Madrid y Zaragoza 2'30 n.
De Lleyda y Huesca 7'30 n.

NOTA: Los correos pera Filipinas sortirán de Barcelona lo 7 y 21 de Novembre y 'l 5 y 19 de Desembre del corrent any. Los de Cuba surten d' aquesta Administració lo 7, 17 y 27 de cada mes, correo ordinari.

Altra.—Deu tenirse present que tots los vapors que conduheixen tropas de refors á Cuba, portant també correo.

SORTIDAS

Pera Barcelona á las 5'00 m.
Pera id. á las 2'00 t.
Pera Tarragona, Valencia y Murcia per S. Vicens 5 m
Pera id. id. id. (per idem) á las 2'00 t.
Pera Tarragona, directe á las 7'00 n.
Pera Lleyda, Huesca, Manresa, Sabadell, Tarrassa y sas líneas á las 8'00 m.
Pera Madrid, Saragossa, Teruel, provincias vascongadas, Castilla, Galicia, Andalucía y Extremadura á las 1'00 t.
Los pobles servits per peatons á las 9'00 m.

NOTA: A la correspondencia dirigida á Teruel, Andalucía y Extremadura, que 's deposita en los bussons després de la sortida del correo de Madrid, se li donaá sortida a las 7 de la nit per Tarragona.

Als propietaris reusenses

Y AL PÚBLICH EN GENERAL

Quan una ciutat com Reus atravessa una crísis produhida per la falta de travall entenen los firmants que tots en general y cada cual en particular tenen la obligació de posar de sa part tots los medis de que pugui disposar pera conjurarla. Los firmants donchs, empressáris tots, y be ab redubida esfera d' acció y práctichs en la edificació d' edificis, pera conjurar en lo que es fé, á son alcans la crisis perqué atravessan tots los oficis que intervenen en art de edificar y reparar edificis, no han titubejat ni un moment en presentar als senyors vehins de Reus las seguets garantías á fí de que en sa vista se decideixen aquets á edificar ó reparar los edificis que tingan á be.

En las obras á jornal lo qui dels quatre dels firmants que estigui encarregat de la direcció de las mateixas, després de dirigir los travalls cumplirá son jornal d' oficial mestre de casas, no cobrant per las dos cosas más que 'l jornal de 17 rals.

Aceptará sens cap reparo los oficials que li indiqui lo propietari y en cás de que éll los tinga d' aprontar, presentará bons oficials mestre de casas, no cobrant mes que 'l jornal del oficial ó sian 16 rals renunciant á favor del amo de la obra lo ral que per cada oficial venian fins ara percibint los empressaris en concepte de dret de ferramentas.

Comprarán los materials ahont lo propietari los hi indiqui que pera la construcció se necessitin y en una paraula estarán á las ordres del propietari, que es lo qui paga en totas las obras á jornal.

En las obras que s' efectuhin á preu fet los firmants garantisan desde ara la solidés de la construcció y la bondat dels materials que emplearán en la mateixa y presentarán al públich Reusense la seguent tarifa de preus de las unitats d' obra pera que aquest vegi la verdadera rebaixa en los citats preus de construcció y 's decideixin á edificar en son profit y conjuració de la crísis per la que atravessa la ciutat de Reus.

En las obras á preu fet los suscrits s' encarregarán, si axí ho desitja lo propietari, de tot lo concernent á la edificació, cerrellería, fustería y demés articles fins deixar la obra á punt de ser habitada, ó com vulgarment se diu, á entrega de claus.

Los preus á preu fet son com segueix

MÉTRES CUADRATS

	Ptas.	Cts.
Mur de pedra de 45 centímetres d' espessor en barreja á	6	15
id. de id. de id. id. id. en argamassa á	4	60
id. de id. de rajolas de 30 centímetres en barreja á.	6	08
id. de id. de id. de id. id. en argamassa á.	5	25
id. de id. de id. de 15 id. en barreja á.	3	02
id. de id. de id. de id. id. en argamassa á.	2	62
Envá de cantell doblat.	1	38
id. de id. de tova de 1[4 á.	1	05
id. de id. de id. Comuna á.	0	70
Solera de tres gruixos en barreja á.	3	50
Teulada d' Empressari.	2	83
Trespol reboltons doblats aplanat y enrajolat ordinari á.	2	67
Esgrahons de 4 palmos 00, 80 centímetres sens escalonera.	1	84
Teixó de Canyas llís (sense fusta) materials y má d' obra.	1	14
Lluits de Solera en argamassa.	0	50
id. de id. en barreja en obra.	0	50
id. de id. en argamassa en obra	0	31
id. de id. en murs de pedra.	0	50
id. de guix en reboltons.	0	35
id. de id. en Envá de cantell.	0	20
Colocació y materials del Mosaich de Valencia.	1	75
id. de id. encrostat al foch.	1	25
id. de id. Baldosas del Hospitalet.	0	85
id. de id. Artificial.	0	75

NOTA.—Aquets preus se comprenen sols en edificacions de nova planta y dintre la localitat.

ALTRA.—En las reparacions hi haurá molt poca alteració en los preus segons los metres de cabuda y posició.

ALTRA.—Cornisas, comunas, cuynas, colocació de pedra picada, motlluras á preus molt redubits.

Los firmants: *Joseph Magriñá*, primer del Roser, núm. 13—*Joan Rodriguez* carrer Sant Francesch, núm. 48.—*Francisco Serra*, Arrabal baix de Jesús, número 49.—*Jaume Novell*, carrer Sant Celestino, número 32.

Biblioteca Regionalista

Llibreria Regional, carrer de Jesús, 31

SECCIÓ CATALANA

«Lo Catalanisme», per Valentí Almirall,	10	rals.
«Quadros», per Emili Vilanova,	2	"
«La Dida», per Joseph Feliu y Codina,	2	"
«Cartas Andorranas», per Joseph Aladern	2	"
«Costums típicas», per id.	2	"
«Alcover», monografía, per id.	4	"
«Poesías», per Manel Marinel-lo,	2	"
«Oda á Barcelona», per Jascinto Verdaguer,	4	"
«Lo Pí de las tres brancas», per id.	2	"
«L' Aglenya», per Ramon Masifern	4	"
«Croquis Pirenenchs», per J. Massó Torrents,	12	"
«La Fada», per id.	4	"
«Catalunya trilingüe», per J. Casas Carbó,	2	"
«Anant pel mon», per Santiago Russinyol,	16	"
«Les Cróniques catalanes», per Gabriel Turell,	12	"
«Obres catalanes», per Joseph Ixart,	20	"
«Poesías», de Joan Maragall,	8	"
«Alades», per Emili Guanyabens,	8	"
«Fructidor», drama, per Ignaci Iglesias	8	"
«Mont-alba», per Bosch de la Trinxeria,	12	"
«Quan jo era noy», per A. de Riquer,	20	"
«Música vella», per E. Doria y Bonaplata,	12	"
«Figura y paisatge», per Narcís Oller,	12	"
«Tascant per les Serres», per J. Pons y Masseveu,	12	"
«Espectres», per Enrich Ibsen,	8	"

Obras dramáticas de la biblioteca del «Teatro Regional», á meytat de preu.

«Cansons Catalanas», harmonisades per Enrich Morera, han sortit:

«Sant Ramón»,	2	rals.
«Plany»,	2	"
«El Maçoudi», per Brunet y Bellet,	4	"

SECCIO CASTELLANA

«España tal cual es». per Valentí Almirall,	4	rals.
«Patria y Región», per Salvador Golpe.	12	"
«Un ensayo de Regionalismo», per Joan Mañé y Flaquer.	2	"

SECCIÓ GALLEGA

«Odas de Anacreonte», per Florenci Vaamonde, 5 rals.

Ademés están á la venda diferentas obras de celebrats literats catalans, castellans y extranjers.